

IZVJEŠĆE O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU	
Naslov dokumenta	Nacrt Plana upravljanjem destinacijom Općine Sukošan 2025. – 2029.
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	Općina Sukošan, Jedinstveni upravni odjel
Svrha dokumenta	Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu Plana upravljanja destinacijom Općine Sukošan 2025. – 2029.
Vrsta dokumenta	Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću
Internetska stranica tijela nadležnog za izradu nacрта	www.opcina-sukosan.hr
Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje? Ako nije, zašto?	Savjetovanje je trajalo od 21. travnja do 20. svibnja 2026. godine
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?	Petra Žitko Nikolina Kušić

ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI

**Petra Žitko, predstavlja sebe
primjedba dostavljena 7. svibnja 2026. godine**

Zakonsko i metodološko uporište za obradu primjedbi

Plan upravljanja destinacijom je **planski i usmjeravajući dokument** održivog razvoja destinacije. Njegova svrha nije preuzimanje operativnih nadležnosti komunalnih društava, javnih isporučitelja vodnih usluga, tijela prostornog uređenja, prometnih tijela, inspekcija, energetskih subjekata, škola, poduzetnika ili drugih posebnih dionika.

Plan se izrađuje u okviru Zakona o turizmu, Pravilnika o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom i Pravilnika o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta. Ti propisi propisuju planski, analitički i koordinacijski okvir, ali ne pretvaraju Plan u tehnički projekt, investicijski

program, prometni elaborat, plan gospodarenja otpadom, plan odvodnje, katalog smještaja, inspekcijski plan ili program subvencija.

Turistička zajednica može koordinirati, poticati, predlagati, informirati i razvijati turističke proizvode u okviru svojih nadležnosti. Međutim, **ne može Planom preuzeti obveze**, troškove i ovlasti koje pripadaju Općini, komunalnim društvima, javnopravnim tijelima, javnim isporučiteljima, državnim tijelima, privatnim poduzetnicima ili drugim subjektima.

Zbog toga se primjedbe koje zahtijevaju **podatke kojima se ne raspolaže**, posebne stručne studije, dodatnu analitiku, tehničku dokumentaciju, nova financijska sredstva, javnu nabavu, inspekcijske postupke, promjenu prostorno-planskih akata ili odluke drugih tijela mogu evidentirati kao razvojne inicijative, ali se **ne mogu prihvatiti kao obvezujuće izmjene Plana** u ovom postupku.

Očitovanje

1. Nužnost implementacije sustava kvantitativnih indikatora (KPI) i mehanizama evaluacije

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Prijedlog uvođenja dodatne tablice kvantitativnih KPI pokazatelja, baznih vrijednosti za 2024. godinu i ciljnih vrijednosti za 2029. godinu ocjenjuje se **korisnim kao razvojna preporuka**, ali se **ne prihvaća** kao obvezna dopuna ovoga Plana.

Plan se izrađuje prema propisanoj metodologiji i obveznim pokazateljima održivosti destinacije. Uvođenje dodatnih KPI-jeva zahtijevalo bi **posebnu metodologiju** mjerenja, bazne vrijednosti, godišnje praćenje, odgovorne nositelje i financijska sredstva.

Za dio predloženih pokazatelja **ne postoje potpuni**, usporedivi i službeni podaci na razini destinacije. Njihovo uvrštavanje kao obvezujućih ciljeva stvorilo bi **neprovedive obveze** koje Turistička zajednica ne može realno pratiti ni jamčiti.

2. Obveza izrade Studije nosivog kapaciteta kao temelja održivosti

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Prijedlog izrade sveobuhvatne Studije turističkog nosivog kapaciteta, koja bi uključivala komunalnu infrastrukturu, promet, plaže, koncesije, okoliš i socijalna opterećenja, **prelazi opseg** ovoga Plana.

Plan može koristiti pokazatelje održivosti i prihvatne kapacitete u skladu s propisima, ali **ne može zamijeniti** zasebnu znanstvenu, tehničku i sektorsku studiju za svaki pojedini sustav.

Podaci o stvarnim vršnim opterećenjima vodoopskrbe, odvodnje, otpada, prometa i plažnog prostora **nisu u punom opsegu dostupni** Turističkoj zajednici. Dio tih podataka vode drugi subjekti, a dio se uopće ne vodi u obliku potrebnom za takvu analizu.

Zbog nedostatka podataka, dodatnog financijskog opterećenja i činjenice da bi takva studija bila **zaseban projekt**, primjedba se **ne prihvaća**.

3. Horizontalna diverzifikacija i potpuna integracija zaleđa (Debeljak, Gorica i Glavica)

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Prijedlog snažnije integracije Debeljaka, Gorice i Glavice kroz agroturizam, cikloturizam, interpretaciju baštine, poticaje za OPG-ove i uređenje tematskih staza prepoznaje se kao **razvojno vrijedan**.

Međutim, predložene mjere predstavljaju **zaseban razvojni program zaleđa**, koji zahtijeva projektne podloge, vlasničko-pravne provjere, prostorno-plansku usklađenost, financijske izvore, održavanje i nositelje provedbe.

Plan može dati smjernice, ali **ne može samostalno** uspostaviti sustav poticaja, uređivati zemljišta, financirati staze ili nametati obveze privatnim subjektima i OPG-ovima.

Budući da **nisu osigurani** podaci, troškovnici, projektna dokumentacija ni izvori financiranja, primjedba se **ne prihvaća**.

4. Aktivno upravljanje strukturom smještaja i zaštita stambenog fonda

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Primjedba se odnosi na apartmanizaciju, zaštitu stambene priuštivosti i ograničavanje prenamjene stambenih jedinica u turističke svrhe.

Riječ je o pitanju **prostornog uređenja, stambene politike**, porezne politike, upravnog odlučivanja i mogućih odluka predstavničkog tijela JLS-a, a ne o mjeri koju Turistička zajednica može samostalno propisati Planom.

Za takve mjere potrebni su posebna pravna osnova, usklađenost s prostornim planovima, analiza stambenog fonda, demografski podaci, tržišni podaci i odluke nadležnih tijela.

Veći dio potrebnih podataka **nije dostupan** Turističkoj zajednici u obliku koji bi omogućio pravno sigurno propisivanje takvih mjera, pa se primjedba **ne prihvaća**.

5. Transparentnost financijskog okvira i operativno preciziranje hodograma

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Prijedlog da svaka mjera ima precizan trošak, izvor financiranja, godišnji i kvartalni hodogram, nositelje i operativne pokazatelje razumljiv je iz perspektive provedbe, ali **prelazi realni i ugovoreni opseg** ovoga dokumenta.

Plan upravljanja destinacijom **nije izvedbeni investicijski program**, proračun, program javne nabave, projektno-tehnička dokumentacija niti financijski plan svih dionika destinacije.

Velik dio mjera **ovisi o budućim odlukama** Općine, Turističke zajednice, javnih isporučitelja, komunalnih društava, državnih tijela, natječaja, proračunskih mogućnosti i privatnog sektora.

Za precizne troškovnike potrebna je projektna dokumentacija i stručne procjene koje **nisu bile predmet projektnog zadatka**, pa se primjedba **ne prihvaća**.

6. Nedostatak operativnog sustava za gospodarenje otpadom i ekološku održivost

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Primjedba predlaže senzore u spremnicima, optimizaciju ruta odvoza, selektivno prikupljanje na obali, nadzor divljih odlagališta, redukciju plastike, poticaje iznajmljivačima i oznaku „Sukošan Eco-Friendly”.

Navedene mjere **pripadaju sustavu gospodarenja otpadom**, komunalnom planiranju, radu komunalnog društva, odlukama Općine, javnoj nabavi, komunalnom redarstvu i programima zaštite okoliša.

Turistička zajednica **nema ovlast samostalno propisivati** rad davatelja javne usluge, mijenjati rute odvoza, određivati lokacije spremnika, financirati opremu ili preuzimati obveze drugih pravnih osoba.

Predložene mjere zahtijevaju tehničku dokumentaciju, financijsku analizu, nabavu opreme, digitalnu infrastrukturu i operativni kapacitet komunalnog sustava. Ti elementi **nisu predmet ovog Plana**, pa se primjedba **ne prihvaća**.

7. Nedorečenost sustava odvodnje otpadnih i oborinskih voda

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Primjedba se odnosi na javnu odvodnju, oborinsku odvodnju, separatore, uvjetovanje nove gradnje kapacitetom mreže, retencijske bazene, upojne bunare i dodatno uzorkovanje mora nakon padalina.

Riječ je o važnim pitanjima zaštite prostora i mora, ali ona su **predmet posebnih propisa**, vodno-komunalnog planiranja, stručnih projekata, prostornih planova, vodopravnih uvjeta, građevinskih postupaka i odluka nadležnih tijela.

Turistička zajednica **ne raspolaže tehničkim podacima** o kapacitetu mreže, stanju kolektora, ispuštima, hidrauličkim opterećenjima, bujičnim tokovima i planovima javnog isporučitelja vodnih usluga u mjeri potrebnoj za propisivanje provedbenih obveza.

Uvjetovanje gradnje kapacitetom mreže i projektiranje oborinske odvodnje **ne provodi se kroz Plan upravljanja destinacijom**, nego kroz prostorno-planske, vodopravne i građevinske postupke. Primjedba se zato **ne prihvaća**.

Zaključak

Sve primjedbe prvog podnositelja su razmotrene i pojedinačno obrađene. Iako se radi o sadržajno vrijednim prijedlozima, oni se **ne prihvaćaju** jer u pretežitom dijelu prelaze opseg, nadležnost, podatkovnu osnovu, financijske mogućnosti i metodološki okvir Plana upravljanja destinacijom.

Nikolina Kušić, predstavlja sebe
primjedbe dostavljene 8. svibnja 2026. godine

Zakonsko i metodološko uporište za obradu primjedbi

Plan upravljanja destinacijom je **planski i usmjeravajući dokument** održivog razvoja destinacije. Njegova svrha nije preuzimanje operativnih nadležnosti komunalnih društava, javnih isporučitelja vodnih usluga, tijela prostornog uređenja, prometnih tijela, inspekcija, energetskih subjekata, škola, poduzetnika ili drugih posebnih dionika.

Plan se izrađuje u okviru Zakona o turizmu, Pravilnika o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom i Pravilnika o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta. Ti propisi propisuju planski, analitički i koordinacijski okvir, ali ne pretvaraju Plan u tehnički projekt, investicijski program, prometni elaborat, plan gospodarenja otpadom, plan odvodnje, katalog smještaja, inspeksijski plan ili program subvencija.

Turistička zajednica može koordinirati, poticati, predlagati, informirati i razvijati turističke proizvode u okviru svojih nadležnosti. Međutim, **ne može Planom preuzeti obveze**, troškove i ovlasti koje pripadaju Općini, komunalnim društvima, javnopravnim tijelima, javnim isporučiteljima, državnim tijelima, privatnim poduzetnicima ili drugim subjektima.

Zbog toga se primjedbe koje zahtijevaju **podatke kojima se ne raspolaže**, posebne stručne studije, dodatnu analitiku, tehničku dokumentaciju, nova financijska sredstva, javnu nabavu, inspeksijske postupke, promjenu prostorno-planskih akata ili odluke drugih tijela mogu evidentirati kao razvojne inicijative, ali se **ne mogu prihvatiti kao obvezujuće izmjene Plana** u ovom postupku.

Očitovanje

1. Dodatno produbljivanje provedbenih obveza Plana

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Primjedba se razumije kao zahtjev da Plan iz planskog dokumenta preraste u detaljan provedbeni i tehnički dokument s obvezama za različite sektore.

Plan upravljanja destinacijom **ne može** preuzeti funkciju operativnih planova drugih subjekata. On može dati smjernice i mjere, ali **ne može** bez posebnih podloga nametati provedbene obveze komunalnim, prometnim, prostornim, obrazovnim, tržišnim ili inspeksijskim sustavima.

Zbog toga se primjedba **ne prihvaća** u predloženom opsegu.

2. Upravljanje rastom, opterećenjem prostora i prenapučenošću

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Primjedba ukazuje na rizik prekomjernog rasta, opterećenja prostora i potrebe za strožim upravljanjem turističkim tokovima.

Takve mjere zahtijevaju podatke o prometu, parkiranju, plažama, otpadu, vodi, odvodnji, smještaju, ponašanju posjetitelja i percepciji stanovništva. Većina tih podataka nije dostupna Turističkoj zajednici u razini koja bi omogućila propisivanje konkretnih limita.

Plan može usmjeravati održivi razvoj, ali **ne može** zamijeniti prometne, komunalne, prostorne i sociološke studije. Primjedba se **ne prihvaća**.

3. Nedovoljna razrada prioritetnih projekata i sadržaja destinacije

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Primjedba se odnosi na potrebu preciznijeg definiranja sadržaja, prioritetnih projekata i operativnih mjera.

Plan upravljanja destinacijom nije izvedbeni projektni portfelj sa svim troškovnicima, rokovima, lokacijama, projektnom dokumentacijom i nositeljima javne nabave. Takva razina razrade zahtijeva posebne odluke, sredstva i dokumentaciju.

Budući da projektnim zadatkom nije predviđena tako duboka operativna razrada, primjedba se **ne prihvaća**.

4. Obiteljska destinacija, sadržaji za djecu i prihvatni kapacitet

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Primjedba navodi da se Sukošan brendira kao obiteljska destinacija, ali da nema dovoljno namjenskih projekata za djecu te da se time produbljuje problem upravljanja prihvatnim kapacitetom.

Sadržaji za djecu, tematski parkovi, igrališta i edukativne staze mogu biti korisni razvojni projekti, ali zahtijevaju zemljište, projektiranje, troškovnike, sigurnosne standarde, održavanje, financiranje i odluke **nadležnih tijela**.

Plan može prepoznati obiteljsku orijentaciju destinacije, ali **ne može** samostalno preuzeti obvezu izgradnje novih sadržaja za djecu. Primjedba se **ne prihvaća**.

5. Nasipavanje i uređenje obale, očuvanje prirodnih vrijednosti i nosivi kapacitet plaža

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Primjedba se odnosi na nasipavanje, betonizaciju, zaštitu morskog ekosustava, studiju nosivog kapaciteta plaža i odnos ulaganja u obalu prema ulaganjima u ozelenjivanje.

Uređenje obale, pomorsko dobro, građenje, zaštita okoliša i projektiranje radova predmet su posebnih postupaka, dozvola, stručnih podloga i odluka **nadležnih tijela**.

Izrada posebne Studije nosivog kapaciteta plaža nije predviđena projektnim zadatkom ni financijskom konstrukcijom ovoga Plana, nego bi predstavljala **zaseban** stručni projekt. Primjedba se **ne prihvaća**.

6. Edukacija lokalnog stanovništva i dionika

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Primjedba predlaže detaljniji program edukacija, nositelje, mjerenje uspjeha i konkretne radionice za održivi smještaj i digitalizaciju ponude.

Plan može predvidjeti potrebu edukacije, ali detaljan raspored radionica, izbor predavača, mjerila uspješnosti i financiranje pojedinačnih edukacija predmet su godišnjeg programa rada ili zasebnog projekta.

Budući da nisu definirani izvori financiranja, nositelji i provedbeni model, primjedba se **ne prihvaća**.

7. Produljenje sezone i rad poduzetnika izvan sezone

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Primjedba ističe da su manifestacije većinom ljetne i da Plan ne daje dovoljno odgovora na ponudu u studenom ili veljači.

Turistička zajednica **ne može** Planom obvezati privatne ugostitelje, iznajmljivače i poduzetnike na rad izvan sezone, niti bez posebne odluke i sredstava uvoditi subvencije za takav rad.

Produljenje sezone **može** biti razvojni cilj, ali obvezujući poticaji i poslovne odluke privatnog sektora nisu predmet ovoga Plana. Primjedba se **ne prihvaća**.

8. Gastronomija, tradicionalni recepti, OPG-ovi i digitalna gastro-mapa

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Primjedba predlaže edukaciju kuhara o tradicionalnim receptima, digitalnu mapu OPG-ova i gastro-vodič.

Takav projekt zahtijeva popis zainteresiranih proizvođača, suglasnosti, kriterije uključivanja, tehničku izradu, održavanje, financiranje i stalno ažuriranje podataka.

Turistička zajednica može poticati povezivanje lokalnih proizvođača i turizma, ali **ne može** bez posebnog projekta preuzeti obvezu trajne izrade i održavanja digitalnog sustava. Primjedba se **ne prihvaća**.

9. Reprezentativnost ankete lokalnog stanovništva

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Primjedba osporava broj ispitanika i reprezentativnost ankete o zadovoljstvu lokalnog stanovništva.

Anketno ispitivanje u postupku izrade Plana nije jedini izvor zaključaka, nego jedan od ulaznih pokazatelja uz službene podatke, dostupne evidencije, analizu stanja i konzultacije s dionicima.

Podnositelj ne dostavlja alternativno istraživanje ili provjerljive podatke koji bi mogli zamijeniti postojeće nalaze. Primjedba se **ne prihvaća**.

10. Službene stranice Turističke zajednice i digitalna vidljivost iznajmljivača

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Primjedba se odnosi na kvalitetu mrežne stranice, fotografije i promociju legalnih iznajmljivača.

Digitalna vidljivost je važno operativno i marketinško pitanje, ali se uređuje kroz program rada, marketinški plan, uredničku politiku, dostupnost podataka i suglasnosti iznajmljivača.

Plan upravljanja destinacijom nije tehnička specifikacija mrežne stranice niti katalog smještaja. Primjedba se **ne prihvaća**.

11. Zone bez plastike i mikrolokacije za lokalne suvenire

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Primjedba predlaže zone bez plastike i rezervirane mikrolokacije za lokalne obrtnike i autohtone suvenire.

Ova pitanja ulaze u upravljanje javnim površinama, komunalni red, tržišne uvjete, organizaciju manifestacija i odluke Općine.

Turistička zajednica nema samostalnu ovlast dodjeljivati povlaštene lokacije ili ograničavati prodaju pojedinih proizvoda. Primjedba se **ne prihvaća**.

12. Minimalni udio lokalnih proizvoda na manifestacijama

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Primjedba predlaže obvezu minimalnog udjela lokalnih proizvoda, primjerice 70%, na manifestacijama.

Takva mjera zahtijeva definiciju lokalnog proizvoda, način dokazivanja podrijetla, kontrolni mehanizam, ugovorne obveze, sankcije i pravnu provjeru jednakog postupanja.

Turistička zajednica može poticati lokalne proizvode, ali bez prethodne pravne i provedbene razrade **ne može** propisati obvezujući postotak. Primjedba se **ne prihvaća**.

13. Projekt „Sukošanski suvenir/proizvod” i subvencioniranje ambalaže

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Primjedba predlaže oznaku izvrsnosti, subvencioniranje ambalaže i uključivanje mladih u izradu vizuala.

Za takav projekt potreban je pravilnik, kriteriji autentičnosti, postupak prijave, sustav kontrole, grafički standardi, financijski plan i odluka o potporama.

Budući da ti elementi **nisu osigurani** u okviru Plana, primjedba se **ne prihvaća** kao obvezujuća dopuna.

14. Terminologija o prirodnim, netaknutim plažama

Odluka: Primjedba se ne prihvaća kao sadržajna izmjena Plana.

Obrazloženje:

Primjedba osporava korištenje izraza koji bi mogli sugerirati da su plaže netaknute ili izvorno prirodne.

Ako se u tekstu Plana koristi neprecizna formulacija, moguće je razmotriti redakcijsko pojašnjenje. Međutim, primjedba ne sadrži zasebnu provedbenu mjeru ili projekt.

Stoga se primjedba **ne prihvaća** kao sadržajna izmjena Plana, uz mogućnost tehničke redakcijske provjere teksta.

15. Nekomercijalni smještaj, nerezidentni objekti i iznajmljivanje na crno

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Primjedba predlaže pojačani inspekcijski nadzor, registar nerezidentnih objekata, praćenje komunalne potrošnje i digitalne prijave sumnji na neprijavljeno iznajmljivanje.

Te mjere ulaze u područje inspekcijskog, poreznog, carinskog, komunalnog i zaštitno-podatkovnog postupanja. Turistička zajednica **nema ovlast** zahtijevati podatke o potrošnji vode ili električne energije pojedinih objekata niti provoditi inspekcijske radnje.

Turistička zajednica može surađivati s nadležnim tijelima i informirati iznajmljivače o obvezama, ali **ne može** Planom preuzeti nadzorne ovlasti. Primjedba se **ne prihvaća**.

16. Prihvatni kapacitet destinacije i matematički limiti

Odluka: Primjedba se ne prihvaća u predloženom opsegu.

Obrazloženje:

Primjedba traži postavljanje gornjih granica za krevete, kupače, automobile, otpad, vodu, odvodnju, parking i toleranciju lokalnog stanovništva.

Plan mora uzeti u obzir zakonski okvir prihvatnog kapaciteta u mjeri propisanoj važećim propisima, ali to ne znači da mora sadržavati sve mikro-izračune koje predlaže podnositelj.

Traženi izračuni zahtijevali bi zasebne sektorske studije: prometnu, vodno-komunalnu, plažnu, otpadnu, sociološku i prostornu. Takva razina analitike **prelazi opseg** i financijski okvir ovoga Plana.

Primjedba se **ne prihvaća** u predloženom opsegu.

17. Influenceri, YouTuberi i rizik Instagram turizma

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Primjedba se odnosi na marketinšku strategiju, izbor promotivnih alata i rizike promocije putem influencera.

Plan može sadržavati opće smjernice za promociju, ali pojedinačni izbor kampanja, influencera, autora sadržaja i komunikacijskih kanala predmet je godišnjih marketinških planova.

Tvrdnja da bi takva promocija nužno dovela do pritiska na resurse nije potkrijepljena konkretnim podacima za Sukošan. Primjedba se **ne prihvaća**.

18. Wellness ponuda i moguće neprecizno korištenje pojma wellness

Odluka: Primjedba se ne prihvaća kao programska izmjena Plana.

Obrazloženje:

Primjedba osporava korištenje pojma wellness ako se on temelji samo na privatnim sadržajima pojedinih smještajnih objekata.

Plan upravljanja destinacijom nije kategorizacijski postupak niti stručna revizija svakog pojedinačnog privatnog sadržaja.

Ako je formulacija preširoka, može se razmotriti redakcijsko pojašnjenje, ali primjedba se **ne prihvaća** kao programska izmjena Plana.

19. Cestovna infrastruktura, sigurnost pješaka i regulacija prometa u zoni Dječjeg raja

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Primjedba predlaže ograničenje pristupa i prometnu regulaciju u zoni Ulice 112. brigade i Dječjeg raja tijekom sezone.

Prometna regulacija, zabrane prometa, režim parkiranja, sigurnost pješaka i prometna signalizacija predmet su nadležnosti Općine, prometne struke i policije.

Za takvu mjeru potreban je prometni elaborat, sigurnosna procjena, odluka nadležnog tijela i provedbeni nadzor. Plan upravljanja destinacijom **ne može** samostalno propisati konkretan prometni režim. Primjedba se **ne prihvaća**.

20. Trenutačne potrebe poslodavaca u turizmu

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Primjedba navodi da se koriste opći državni podaci, a ne lokalni podaci o potrebama poslodavaca u Sukošanu.

Lokalna anketa poslodavaca može biti korisna, ali zahtijeva zasebno istraživanje poduzetnika, obrtnika, ugostitelja, OPG-ova, marine i drugih poslodavaca.

Izostanak potpune lokalne ankete ne čini Plan neprovedivim, osobito ako podnositelj ne dostavlja alternativne lokalne podatke. Primjedba se **ne prihvaća**.

21. Programi za privlačenje mladih u turizam

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Primjedba predlaže fond za nagrađivanje učeničkih projekata, plaćene prakse u Turističkoj zajednici, otkup autorskih prava i preciznije definiranje ciljne skupine mladih.

Te mjere zahtijevaju **posebna** financijska sredstva, pravilnik, kriterije, ugovorne odnose, suradnju sa školama, rješavanje autorskih prava i organizaciju rada ili prakse.

Plan može prepoznati važnost uključivanja mladih, ali **ne može** bez posebne odluke i sredstava uspostaviti fondove, plaćene prakse i otkup autorskih prava. Primjedba se **ne prihvaća**.

22. Reputacija i krizno komuniciranje

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Primjedba predlaže komunikacijsku strategiju upravljanja reputacijom i krizno komuniciranje, osobito zbog negativnih objava na društvenim mrežama i radova na aglomeraciji.

Krizno komuniciranje može biti korisno kao poseban komunikacijski protokol ili dio godišnjeg programa rada, ali nije obvezni sadržaj Plana u razini zasebne strategije.

Dio problema na koje se primjedba odnosi proizlazi iz infrastrukturnih radova i nadležnosti investitora, izvođača, Općine ili drugih tijela. Turistička zajednica **ne može** Planom preuzeti odgovornost za komunikaciju svih dionika. Primjedba se **ne prihvaća**.

23. Analiza konkurencije

Odluka: Primjedba se ne prihvaća.

Obrazloženje:

Primjedba osporava tretiranje Zadra i Biograda na Moru kao konkurencije te predlaže da se promatraju i kao komplementarne destinacije.

U turizmu pojedine destinacije mogu istodobno biti konkurentske i komplementarne, ovisno o proizvodu, sezoni, tržištu i motivu dolaska. Analiza konkurencije u Planu je planski okvir, a ne cjelovita tržišna studija svih mogućih odnosa među destinacijama.

Podnositelj ne dostavlja alternativnu analizu tržišta, podatke o turističkim tokovima ili dokazive učinke suradnje koji bi zahtijevali izmjenu Plana. Primjedba se **ne prihvaća**.

Zaključak

Sve primjedbe drugog podnositelja su razmotrene i pojedinačno obrađene. Iako pojedini prijedlozi imaju razvojnu vrijednost, **ne prihvaćaju se u predloženom obliku** jer zahtijevaju podatke, stručne podloge, financijska sredstva, provedbene nositelje i odluke drugih tijela koje nisu osigurane u okviru ovoga Plana.

Pojedine ideje mogu se, ovisno o budućim mogućnostima, razmatrati kroz **posebne projekte**, godišnje programe rada, sektorske planove Općine Sukošan, planove komunalnih društava, prostorno-planske postupke ili **druge akte nadležnih tijela**.

Troškovi provedenog savjetovanja	Provedba javnog savjetovanja nije iziskivala dodatne financijske troškove
---	---

OBRAZAC
**sudjelovanja javnosti u internetskom savjetovanju o nacrtu prijedloga odluke
ili drugog općeg akta**

Naziv nacrtu odluke ili drugog općeg akta o kojem se provodi savjetovanje	Nacrt Plana upravljanjem destinacijom Općine Sukošan 2025. – 2029.
Naziv upravnog tijela nadležnog za izradu nacrtu	Jedinstveni upravni odjel

**Razdoblje internetskog savjetovanja
21. travnja do 20. svibnja 2026. godine**

Ime i prezime osobe odnosno naziv predstavnika zainteresirane javnosti koja daje svoje primjedbe i prijedloge na predloženi nacrt	PETRA ŽITKO
Interes, odnosno kategorija i brojnost korisnika koje predstavljate	Zaštita kvalitete života lokalnog stanovništva, očuvanje javnog prostora i održivi razvoj Općine Sukošan, zainteresirana građanka, individualna podnositeljica
Načelne primjedbe i prijedlozi na predloženi nacrt akta s obrazloženjem	<p>1. <u>Nužnost implementacije sustava kvantitativnih indikatora (KPI) i mehanizama evaluacije</u>- Nacrt plana u trenutnom obliku primarno koristi kvalitativne deskriptore (npr. „unaprjeđenje“, „poticanje“, „jačanje“), dok mu u potpunosti nedostaju precizno definirani numerički parametri uspješnosti. Iako se u samom obrazloženju plana naglašava potreba za „kontinuiranim praćenjem i evaluacijom aktivnosti vezanih uz unaprjeđenje turizma i rast turističkih pokazatelja“, predloženi dokument ne nudi alat za takvu evaluaciju. Da bi plan služio kao stvarna „osnova za donošenje strateških odluka“, on mora sadržavati jasne ključne pokazatelje uspješnosti (KPI). Bez utvrđenih baznih vrijednosti iz 2024. godine i jasno projiciranih ciljeva za 2029. godinu, nemoguće je vršiti „pravovremenu prilagodbu strategija u skladu s postavljenim ciljevima“.</p> <p>Predlažem uvođenje tablice s mjerljivim ishodima, kao što su postotno smanjenje indeksa sezonalnosti, povećanje udjela održivih oblika smještaja (4 i 5 zvjezdica) te redovito godišnje mjerenje indeksa zadovoljstva lokalnog stanovništva kako bi se osigurala deklarirana „dobrobit za lokalnu zajednicu“.</p>

2. **Obveza izrade Studije nosivog kapaciteta (Carrying Capacity) kao temelja održivosti**

Dokumentu u potpunosti nedostaje znanstveno utemeljena analiza maksimalnog fizičkog, ekološkog i socijalnog opterećenja resursa Općine Sukošan. Osnovni proklamirani cilj plana je usmjeravanje ponude prema „održivom razvoju, s posebnim naglaskom na očuvanje prirodnih, kulturnih i ekonomskih resursa“. Međutim, bez izrade Studije turističkog nosivog kapaciteta, planiranje daljnjeg razvoja ostaje bez sigurnosnih okvira. Potrebno je precizno definirati vršna opterećenja na komunalnu infrastrukturu (vodoopskrba, odvodnja, otpad), plažne prostore i prometnu mrežu. Ovakva studija ključna je za „identifikaciju važnih izazova i prilika“ te mora biti preduvjet za donošenje odluka o novim koncesijama na pomorskom dobru. Samo kroz poznavanje granica izdržljivosti prostora se može osigurati da „unapređenje infrastrukture i kvalitete usluga“ prati realne potrebe, sprječavajući nepovratnu devastaciju resursa.

3. **Horizontalna diverzifikacija: Potpuna integracija zaleđa (Debeljak, Gorica i Glavica)**

Strateški naglasak dokumenta je disproporcionalno usmjeren na obalni pojas i nautički turizam, dok se naselja u zaleđu tretiraju kao sekundarni čimbenici bez konkretnih razvojnih projekata. Plan ističe važnu ulogu u „povećanju konkurentnosti na turističkom tržištu“. Da bi se to ostvarilo i istovremeno smanjio pritisak na obalu, nužno je integrirati naselja Debeljak, Goricu i Glavicu kao samostalne mikro-destinacije doživljaja. To zahtijeva „učinkovitije marketinško planiranje“ usmjereno na agro-turizam, cikloturizam i interpretaciju povijesne baštine u zaleđu. Razvoj ovih područja ne smije biti slučajaj, već planiran kroz sustav poticaja za OPG-ove i uređenje tematskih staza. Takva diverzifikacija pridonosi poboljšanju turističkog iskustva kroz disperziju gostiju, čime se direktno ostvaruje „pozitivan utjecaj na lokalnu zajednicu“ u svim dijelovima Općine.

4. **Aktivno upravljanje strukturom smještaja i zaštita stambenog fonda**

Nacrt plana ne nudi konkretne regulatorne mehanizme za kontrolu apartmanizacije niti rješenja za zaštitu stambene priuštivosti za domicilno stanovništvo.

	<p>Održiv i uravnotežen razvoj turizma ozbiljno je ugrožen ako stambeni fond postane nedostupan mladim obiteljima zbog nekontrolirane ekspanzije komercijalnog najma. Sukladno novom Zakonu o turizmu na koji se plan poziva, nužno je predvidjeti zone u kojima će se ograničiti daljnja prenamjena stambenih jedinica u turističke svrhe. Ovakav pristup ključan je za očuvanje ekonomskih resursa i sprječavanje depopulacije naselja. Bez zaštite stambenog fonda, Općina Sukošan gubi autentičnost kao "živa" destinacija, što je osnovni preduvjet za dugoročno privlačenje turista i povećanje investicija s visokom dodanom vrijednošću.</p> <p>5. <u>Transparentnost financijskog okvira i operativno preciziranje hodograma</u></p> <p>Akcijski plan je koncipiran bez jasne korelacije između predviđenih mjera, realnih procijenjenih troškova i konkretnih izvora financiranja. Dokument navodi da bi trebao osigurati „transparentnost procesa“ i služiti kao „osnova za donošenje strateških odluka svih dionika“.</p> <p>Međutim, bez precizne financijske konstrukcije (vlastiti proračun, TZ, EU fondovi, privatni sektor), plan ostaje na razini popisa želja. Kako bi se „olakšala provedba mjera“, svaka aktivnost u planu mora imati pridruženu procjenu troška te točan vremenski hodogram po godinama i kvartalima. Bez jasnog operativnog plana, dovodi se u pitanje „uspješno upravljanje turističkim resursima“ i gubi se povjerenje poduzetnika te lokalnog stanovništva u provedivost samog dokumenta.</p>
<p>Primjedbe i prijedlozi na pojedine članke nacrtu prijedloga akta s obrazloženjem</p>	<p>6. <u>Nedostatak operativnog sustava za gospodarenje otpadom i ekološku održivost</u></p> <p>Nacrt plana pitanje otpada tretira isključivo deklarativno, kroz općenite ciljeve „zaštite prirode“, bez rješavanja kritičnih operativnih problema koji nastaju zbog ekstremnog sezonskog pritiska na komunalnu infrastrukturu Općine Sukošan. Planu u potpunosti nedostaju konkretne mjere za infrastrukturu, digitalizaciju i kontrolu otpada, što ga čini neprovedivim u smislu stvarne ekološke održivosti. Jedan od temeljnih ciljeva ovog Plana je „unaprjeđenje kvalitete života lokalnog stanovništva“ i „održivost destinacije“. Međutim, ti ciljevi su izravno ugroženi jer plan ne predviđa kako se nositi s višestrukim povećanjem volumena otpada tijekom ljetnih mjeseci, što</p>

dovodi do preopterećenja spremnika, neugodnih mirisa i vizualnog zagađenja. Kako bi se ovaj propust ispravio predlažem izmjenu i dopunu plana sa:

- Modernizacijom prikupljanja (Smart Waste sustavi): Uvesti mjeru ugradnje senzora popunjenosti u polupodzemne i klasične spremnike na frekventnim lokacijama (plaže, centar Sukošana, Marina Dalmacija). Time bi se omogućila optimizacija ruta odvoza u realnom vremenu, spriječilo pretrpavanje kanti i smanjili troškovi komunalnog poduzeća
- Standardizacijom selektivnog prikupljanja na obalnom pojasu: Plan mora definirati obvezu postavljanja unificiranih, estetski prihvatljivih setova za razvrstavanje otpada (plastika, papir, staklo, metal) duž cijele obale. Trenutni nedostatak takve infrastrukture na plažama onemogućuje posjetiteljima odgovorno ponašanje.
- Sustav kontrole u zaleđu (Debeljak, Gorica i Glavica): S obzirom na to da plan predviđa razvoj turizma u zaleđu, nužno je uvrstiti mjeru strožeg nadzora i sanacije divljih odlagališta građevinskog otpada koja narušavaju krajobraz i ugrožavaju imidž Sukošana kao mirne, „zelene“ destinacije.
- Redukcija plastike i "Green" certifikacija: Potrebno je propisati mjeru zabrane ili stroge redukcije jednokratne plastike na svim javnim manifestacijama u organizaciji Općine i TZ-a, te uvesti lokalne poticaje za iznajmljivače koji implementiraju sustave za kompostiranje i smanjenje otpada (npr. oznaka „Sukošan Eco-Friendly“). Bez jasne i financijski potkrijepljene strategije gospodarenja otpadom u Akcijskom planu, vizija Sukošana kao održive destinacije ostaje nerealna, a pritisak na lokalnu zajednicu i resurse nastaviti će rasti bez ikakve kontrole.

7. Nedorečenost sustava odvodnje otpadnih i oborinskih voda

U nacrtu plana se samo deklarativno spominje "izgradnju i dogradnju komunalne infrastrukture", dok se u potpunosti ignorira činjenica da je neriješena odvodnja najveća kočnica održivog

	<p>razvoja Sukošana. Dokumentu nedostaje konkretan plan sanacije oborinskih voda i jasna dinamika spajanja na sustav javne odvodnje (aglomeraciju), bez čega su svi ostali ciljevi o "unaprjeđenju destinacije" tehnički neizvedivi. Plan se poziva na "očuvanje ekosustava", ali ne nudi rješenja za realnu opasnost od prelijevanja septičkih jama i izravnog zagađenja mora tijekom vršnih opterećenja u sezoni. Poseban problem, koji plan uopće ne prepoznaje, su oborinske vode koje pri svakoj jačoj kiši ispiru nečistoće s prometnica izravno na plaže i u plitko more uvale Zlatna luka. Predlažem jedne od sljedećih mjera:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obvezna ugradnja sustava separatora ulja, masti i teških metala na svim ispuštima oborinske odvodnje koji idu prema plažama. Nedopustivo je da plan upravljanja destinacijom ne predviđa zaštitu čistoće mora od procjednih voda s prometnica. • Plan mora definirati obvezu da se sva nova turistička gradnja uvjetuje ne samo postojanjem projekta, već i stvarnim kapacitetom mreže, kako bi se spriječilo daljnje opterećenje ionako kritičnih točaka u staroj jezgri i uz obalu. • Zbog ubrzanе urbanizacije zaleđa i betonizacije terena, oborinske vode stvaraju bujice koje ugrožavaju niže dijelove Sukošana. Plan mora predvidjeti izgradnju retencijskih bazena ili upojnih bunara u gornjim zonama kako bi se kontrolirao tok vode. • Uvođenje mjere dodatnog uzorkovanja mora u blizini ispusta oborinskih voda odmah nakon padalina, kako bi se osigurala stvarna sigurnost kupača, a ne samo ona koja zadovoljava minimalne zakonske forme. Bez rješavanja odvodnje kao "nulte točke" infrastrukture, svako daljnje planiranje rasta smještajnih kapaciteta i ponude izravno vodi ka ekološkoj degradaciji destinacije i trajnom narušavanju kvalitete morske vode.
<p>Ime i prezime osobe (ili osoba) koja je sastavljala primjedbe i prijedloge ili osobe koja predstavlja zainteresiranu javnost, e-mail ili drugi podaci za kontakt</p>	<p>PETRA ŽITKO petrica.zitko@gmail.com/0953920778</p>
<p>Datum dostavljanja</p>	<p>07. svibnja 2026.</p>

Važna napomena:

**Popunjeni obrazac dostaviti na adresu elektroničke pošte pisarnica@opcina-sukosan.hr
zaključno s 20. svibnja 2026. godine**

**Po završetku savjetovanja, sve pristigle primjedbe/prijedlozi biti će javno dostupni na
internetskoj stranici Općine Sukošan.**

Anonimni, uvredljivi i irelevantni komentari neće se objaviti.

OBRAZLOŽENJE

Plan upravljanja turističkom destinacijom, sukladno Zakonu o turizmu (NN 156/23) izrađuju Turističke zajednice (u daljnjem tekstu TZ) s ciljem određivanja smjera razvoja turizma, zaštite prirodnih i kulturnih resursa te poboljšanja turističkog iskustva i dobrobiti za lokalnu zajednicu. Izrada Plana upravljanja turističkom destinacijom na području destinacije Sukošan ima ključnu ulogu u identifikaciji važnih izazova i prilika vezanih za razvoj turizma u destinaciji. Svrha ovog plana je pružiti smjernice za održiv i uravnotežen razvoj turizma, omogućiti učinkovitije marketinško planiranje te olakšati provedbu mjera koje će pridonijeti uspješnom upravljanju turističkim resursima. Također, plan služi kao osnova za donošenje strateških odluka od strane svih dionika u turizmu, uključujući lokalne vlasti, turističke zajednice, poduzetnike te lokalno stanovništvo.

Dakle, osnovni cilj jest usmjeriti turističku ponudu Općine Sukošan prema održivom razvoju, s posebnim naglaskom na očuvanje prirodnih, kulturnih i ekonomskih resursa. Kroz prepoznavanje prednosti, nedostataka te tržišnih prilika, plan omogućuje Općini Sukošan da poveća svoju konkurentnost na turističkom tržištu. Dobro strukturiran plan trebao bi osigurati razvoj i upravljanje turizmom u smjeru privlačenja turista i povećanju investicija u turistički sektor, uz istovremeno osiguravanje pozitivnog utjecaja na lokalnu zajednicu kroz unapređenje infrastrukture i kvalitete usluga.

Isto tako, naglašava se i potreba za kontinuiranim praćenjem i evaluacijom aktivnosti vezanih uz unapređenje turizma i rast turističkih pokazatelja koje bi trebalo osigurati pravovremenu prilagodbu strategija u skladu s postavljenim ciljevima te pomoći u efikasnom upravljanju ključnim resursima.

U proces izrade i provedbe Plana upravljanja destinacijom aktivno se uključuju i svi relevantni dionici iz javnog i privatnog sektora. Suradnja među dionicima, koja uključuje razmjenu mišljenja, iskustava i vizija, ključna je za uspješno planiranje aktivnosti i mjera koje će poboljšati upravljanje destinacijom, čineći je atraktivnijom i prilagođenom potrebama turista, lokalnog stanovništva i privatnog sektora.

Javnim objavljivanjem Plana upravljanja destinacijom osigurat će se transparentnost procesa, a rezultat budućih edukativnih i promotivnih aktivnosti ključnih dijelova Plana trebao bi doprinijeti podizanju svijesti svih dionika o važnosti održivog razvoja turizma, i to ne samo onih izravno povezanih s turizmom i ugostiteljstvom, već i lokalnog stanovništva ali i turista samih.

OBRAZAC
sudjelovanja javnosti u internetskom savjetovanju o nacrtu prijedloga odluke
ili drugog općeg akta

Naziv nacrtu odluke ili drugog općeg akta o kojem se provodi savjetovanje	Nacrt Plana upravljanjem destinacijom Općine Sukošan 2025. – 2029.
Naziv upravnog tijela nadležnog za izradu nacrtu	Jedinstveni upravni odjel

Razdoblje internetskog savjetovanja
21. travnja do 20. svibnja 2026. godine

Ime i prezime osobe odnosno naziv predstavnika zainteresirane javnosti koja daje svoje primjedbe i prijedloge na predloženi nacrt	Nikolina Kušić
Interes, odnosno kategorija i brojnost korisnika koje predstavljate	Osobno- voditelj turističkog objekta, stanovnik mjesta, građanin zainteresiran za poboljšanje uvjeta života i rada u mjestu
Načelne primjedbe i prijedlozi na predloženi nacrt akta s obrazloženjem	Manjakavosti i kontradiktornosti Plana upravljanja destinacijom
Primjedbe i prijedlozi na pojedine članke nacrtu prijedloga akta s obrazloženjem	<ol style="list-style-type: none">1. Plan predviđa uvođenje chatbotova, umjetne inteligencije (AI) i naprednih e-usluga , dok istovremeno u analizi stanja pokazuje da je telekomunikacijska infrastruktura (brzi internet) u pojedinim dijelovima Općine neadekvatna. Neulaganje u bazičnu infrastrukturu širokopojasnog interneta čini planirane digitalne alate neupotrebljivim za značajan dio korisnika, te je taj dio Plana u većem dijelu kontradiktoran i nerealan u odnosu na stvarno stanje na terenu.2. Za strateške projekte vrijedne preko 1.000.000 EUR (npr. uređenja obale ili društvenog doma) kao izvor financiranja navode se isključivo "EU fondovi/vlastiti izvori". U Planu nedostaje stavka analiza rizika i "Plan B" u slučaju da projekti ne prođu na EU natječajima ili adekvatnih natječaja nema duži period za

prijavu. Za manje projekte poput mediteranskog vrta (230.000 €) ili reciklažnog dvorišta (780.000 €) također se navode EU fondovi kao primarni izvor. Oslanjanje isključivo na EU fondove nije dobro, a općinski budžet za ovako skupe zahvate može dovesti do financijske blokade ostalih redovnih funkcija općine.

3. U razvojnom smjeru ističe se povezivanje turizma s poljoprivredom i OPG-ovima kao spas za naselja rubna Debeljak, Goricu i Glavicu, a u popisu prioriternih projekata nema niti jednog koji se direktno odnosi na poljoprivrednu infrastrukturu (npr. otkupna stanica ili interpretacijski centar poljoprivrede, ili u ljetnim mjesecima štandovi sa poljoprivrednim proizvodima u centru Sukošana (obzirom da je glavna tržnica dislocirana preko magistrale, a prosjek turista se zadržava oko samog centra)), i time ciljevi o ruralnom razvoju ostaju na nivou teorije jer nisu podržani konkretnim investicijama u poljoprivredni sektor. Bez konkretne infrastrukture za plasman lokalnih proizvoda (maslinovo ulje, vino, poljoprivredni proizvodi i sl.), zaleđe će se i dalje razvijati isključivo kao "spavaonica" sa smještajnim kapacitetima, a bez stvarne dodane vrijednosti kroz poljoprivredu. Turisti žele autentičan doživljaj (lokalno ulje, vino, voće povrće i sl.), a Plan ih prisiljava da te proizvode traže po privatnim kućama jer nema centralne točke susreta ponude i potražnje.
4. Stanovništvo u anketama izražava stres zbog gužvi, buke i problema s otpadom. Plan odgovara predlaganjem novih sportskih centara, parkova i uređenja obala, što dodatno privlači ljude. Plan ne nudi mjere *ograničavanja* ili *restrikcija* (npr. moratorij na određenu vrstu gradnje ili limite broja posjetitelja), već samo pokušava "proširiti" infrastrukturu, što dugoročno ne rješava problem preopterećenosti prostora, te nedostaju restriktivne mjere. Ne spominje se ograničenje broja novih kreveta u preopterećenim zonama, niti jasne kvote za posjetitelje. Strategija se temelji na "proširivanju ponude" umjesto na

upravljanju "prihvatnim kapacitetom", što dugoročno produbljuje problem prenapučenosti.

Iako se Sukošan u Planu brendira kao idealna obiteljska destinacija, u popisu prioriternih projekata nema niti jednog namjenskog projekta za djecu (npr. tematski park, dječje igralište na otvorenom, edukativna staza za najmlađe). Plan zanemaruje specifične potrebe obitelji i ne precizira sadržaje.

5. Planira se nasipavanje i uređenje obale, dok se istovremeno spominje "očuvanje prirodnih vrijednosti". Nasipavanje i betonizacija su u izravnom sukobu s ekološkim certifikatima koje Plan želi dobiti, te postoji opasnost od gubitka autohtonog izgleda obale u korist "generičkog turizma", što je već dijelom i učinjeno. Potrebna je izrada "Studije nosivog kapaciteta plaža" kako bi se odredio maksimalan broj kupača prije nego što započne nepovratna devastacija resursa. Plan također ne definira kako će se zaštititi morski ekosustav tijekom tih radova. Projekt ozelenjivanja (sadnice) ima budžet od samo 30.000 €, dok građevinski radovi na obali prelaze milijun eura. To ukazuje na "greenwashing" tj. deklarativnu, ali ne i stvarnu ekologiju.
6. Plan predviđa "edukaciju lokalnog stanovništva i dionika", ali je za te aktivnosti predviđen minimalan budžet (često spojen s općim marketingom). Edukacije su navedene preopćenito. Nema jasnog plana tko će te edukacije provoditi i kako će se mjeriti njihov uspjeh. Stanovništvo se potiče na "zeleno poslovanje", ali im se ne nude konkretne radionice o tome kako npr. dobiti certifikat za održivi smještaj ili kako digitalizirati vlastitu ponudu.
7. Cilj je produljenje sezone, ali se većina projekata (manifestacije poput ribarskih fešti) isključivo odnosi na ljetnu ponudu, a dokument ne nudi odgovor na ključno pitanje: Što gosti mogu raditi u Sukošanu u studenom ili veljači? Većina ugostiteljskih objekata je tada zatvorena, a Plan ne predviđa subvencije ili poticaje za rad poduzetnika/malih iznajmljivača izvan sezone.

8. Planira se podizanje kvalitete ugostiteljstva, ali se ne spominje edukacija kuhara o tradicionalnim receptima Sukošana. Postoji opasnost od "fast-foodizacije" destinacije. Planu nedostaje projekt **digitalne mape OPG-ova** i gastro-vodiča koji bi turiste usmjerio izravno na mjesta gdje se proizvodi domaća hrana, jer ako turist ne zna gdje u Debeljaku/Gorici/Glavici može kupiti ulje ili probati domaći sir, on će ostati na obali i konzumirati uvoznu hranu u lokalnim objektima.
9. Prema podacima iz Plana, općina Sukošan ima procijenjeno **4.665 stanovnika** (prema popisu iz 2021. godine). Međutim, u tablicama koje prikazuju rezultate ankete o zadovoljstvu lokalnog stanovništva turizmom, vidljivo je da je u ispitivanju sudjelovao izuzetno mali broj ljudi u odnosu na ukupnu populaciju (npr. u Tablici 32 spominju se postoci koji sugeriraju mali apsolutni broj ispitanika). Dokument navodi postotke zadovoljstva (npr. 42,86% posjetitelja su promotori destinacije), te postoci mogu biti zavaravajući – ako je anketu ispunilo samo 139 osoba (od čega se ne može znati koje su osobe stvarni mještani, a koji su turisti ili žitelji susjednih mjesta), i ti rezultati ne mogu biti relevantan temelj za donošenje četverogodišnje strategije za cijelu općinu od preko 4.600 ljudi. Iako se u sažetku navodi da se plan temelji na participativnom procesu koji uključuje lokalno stanovništvo, kasniji dijelovi analize priznaju da stavovi stanovnika ukazuju na pritiske na resurse (buka, otpad, promet). Nelogično je da se na temelju ankete s nevjerovatno malim brojem sudionika donose zaključci o "visokoj razini zadovoljstva", dok se istovremeno nabrajaju ozbiljni infrastrukturni problemi koje ti isti stanovnici osjete. Dok se navodi da općini pripadaju naselja Sukošan (cca 3.000 stanovnika), Debeljak, Gorica i Glavica, nigdje nije jasno istaknuto jesu li ispitanici u anketama ravnomjerno zastupljeni iz svih ovih mjesta. Postoji rizik da su rezultati ankete zapravo stavovi samo dijela stanovnika iz samog mjesta Sukošan, dok su potrebe zaleđa (koje ima

drugačije probleme) ostale statistički nevidljive. Stoga je Plan metodološki manjkav, a obzirom na to da općina ima 4.665 stanovnika, svaki uzorak manji od relevantnog statističkog praga čini donesene zaključke o 'općem zadovoljstvu' nevažećim i nereprezentativnim za cijelu zajednicu.

10. Službene stranice Turističke zajednice sadrže listu sa tek nekolicinom objekata s lošim fotografijama i šturim podacima o istima. Nedopustivo je da se planiraju napredne AI tehnologije, dok TZ ne pruža osnovnu digitalnu vidljivost i ravnopravnu promociju svim legalnim iznajmljivačima koji uplaćuju u sustav.
11. Spominje se ekološka osviještenost, a Plan ne predviđa nikakve zone "free from plastic" niti zone rezervirane isključivo za nositelje oznake "Hrvatski/Dalmatinski proizvod" ili "Lokalni ekološki suvenir". Umjesto da se lokalni obrtnici natječu s uvoznom robom na istim lokacijama, općina treba osigurati **povlaštene mikrolokacije** u centru mjesta isključivo za domaće rukotvorine, prirodnu kozmetiku (smilje, lavanda) i autohtone suvenire (drvo, kamen).
12. Planira se preko mnoštvo manifestacija godišnje, ali nigdje nije propisano da na tim manifestacijama udio lokalnih proizvoda mora biti npr. minimalno 70%. Često se na "ribarskim feštama" nude pića i hrana velikih korporacija, te hrana iz uvoza. Potrebno je uvjetovati potpore za manifestacije korištenjem **lokalnih namirnica i biorazgradivog posuđa**, čime se izbacuje jeftina plastika i potiče lokalni OPG, uz jasno naglašavanje "autohtoni proizvod".
13. Trenutno turist ne može lako razlikovati što je proizvedeno u Sukošanu/Debeljaku/Gorica/Glavica, a što je uvezeno. Razmisliti o pokretanju projekta **"Sukošanski suvenir/proizvod"**, te bi Općina trebala subvencionirati izradu ambalaže/naljepnice za domaće OPG-ove kako bi njihov proizvod izgledao konkurentnije od uvoznog, te uvesti oznaku izvrsnosti koja jamči da proizvod nije "plastika iz Kine" ili "hrana iz Metro-a" (i tu uključiti mlade sa područja Sukošana na izradu idejnih vizuala, nastavno na

segment uključivanja mladih u promocije turizma)

14. Spominje se "harmonija", "prirodne ljepote" i "netaknute plaže", a Sukošan praktički nema prirodnu, izvornu plažu netaknutu prirodnu plažu. Većina obalnog pojasa je rezultat dugogodišnjeg **nasipavanja** (često neadekvatnim materijalom) ili **betonizacije** plaža i molova. Korištenje termina "netaknuto" je činjenično netočno i zavaravajuće. Plan upravljanja mora priznati da su trenutno plaže u Sukošanu **umjetni resurs** koji zahtijeva stalno održavanje, a ne prirodni fenomen koji treba "očuvati u izvornom obliku" (jer izvornog oblika nema, osim malog dijela plaže Dječji raj).
15. Plan barata brojkama o noćenjima u komercijalnom smještaju, dok se nekomercijalni smještaj spominje kao kategorija koja "značajno pridonosi opterećenju infrastrukture". Sukošan ima ogroman broj objekata u vlasništvu nerezidenata (stranaca i ljudi iz unutrašnjosti) i Plan priznaje da ti objekti koriste struju, vodu i stvaraju otpad, ali ne nudi mehanizam kontrole jesu li svi ti "prijatelji" zaista besplatni gosti ili se radi o neprijavljenom komercijalnom radu. Plan je manjkav jer ne predviđa pojačani inspekcijski nadzor u suradnji s Carinskom upravom, komunalnim redarstvom i TZ tijekom vršnih mjeseci. Bez kontrole nerezidenata koji iznajmljuju "na crno", legalni iznajmljivači postaju jedini koji financiraju sustav koji svi podjednako troše. Planom se treba uvesti "**Registar nerezidentnih objekata**", te nasumičnim odabirom zatražiti dostavu podataka o komunalnoj potrošnji u razdoblju sezone. Nagli skokovi potrošnje u objektima koji "nemaju gostiju" su jasan indikator rada na crno. Plan upravljanja destinacijom mora štititi one koji pune proračun, a ne one koji ga samo troše. Predložiti uvođenje digitalnih kanala (aplikacije) putem kojih bi se mogle anonimno ili potpisano, prijavljivati sumnje na neregistrirano iznajmljivanje, a koje bi TZ koristila kao osnovu za kontrolu.
16. Prema novom Zakonu o turizmu, kvalitetan Plan upravljanja destinacijom mora sadržavati

izračun prihvatnog kapaciteta. Dokument navodi da mještani pate zbog gužvi i otpada, ali nigdje ne definira gornju granicu: Koliko kreveta Sukošan može podnijeti? Koliko kupača plaža može primiti prije nego što se more nepovratno zagadi? Koliko automobila prometnice mogu podnijeti prije potpunog zastoja? Koliko otpada sustav može preraditi? Koliko turista domaće stanovništvo može tolerirati prije nego što dođe do otpora prema turizmu (tzv. "turistofobija"). Bez te brojke, plan nije "upravljanje", nego samo promatranje rasta dok sustav ne kolabira. Plan mora imati matematički izračun koliko destinacija može primiti turista s obzirom na resurse (voda, odvodnja, plaže, parking). Da bi plan bio u skladu sa smjernicama, on mora prestati biti "popis lijepih želja" i postati pravni i tehnički dokument s jasnim limitima i obavezama. **Trenutno mu nedostaje "kičma" – a to su podaci o nosivom kapacitetu i stroge mjere zaštite prostora.**

17. Spominjanje influencera i YouTubera u Planu - Ako Sukošan želi privući tu vrstu promocije, postavlja se ključno pitanje: Što će ti ljudi snimati? Influenceri traže estetiku, a Plan priznaje da su plaže nasipavane neadekvatnim materijalom i da vlada betonizacija i Sukošan gubi bitku s destinacijama koje su očuvale staru jezgru ili prirodne uvale. Bez "uljepšavanja" stvarnog prostora (a ne samo filtera na slici), influenceri će Sukošan prikazati onakvim kakav jest – kao tranzitnu zonu s previše apartmana. YouTuberi rade vlogove i da bi video bio gledan, potreban je sadržaj (aktivnosti). Plan ne nudi nove tematske staze, interpretacijske centre ili "doživljaje" (npr. radionice u OPG-ovima, promatranje ptica u Vranskom jezeru na organiziran način, autentične ribarske rute). Nadalje, pozivanje tuzemnih i stranih influencera sa velikim brojem pratitelja često dovodi do "Instagram turizma" – masovnog dolaska ljudi na jednu specifičnu točku samo radi fotografije, što je u suprotnosti s održivim upravljanjem. Plan želi mir, autentičnost i balans, a koristi alat (influencere) koji je poznat po tome što stvara kratkotrajne gužve i pritisak

na resurse. Koristiti lokalno stanovništvo i mlade koji teže poslu influencera, da odrade tematski sadržaj uz financijsku potporu. Fokus na sadržaj, a ne na broj turista.

18. Citiram iz Plana: "Sukladno Zakonu o pružanju usluga u turizmu (NN 130/17,25/19, 42/20,70/21) na području Općine Sukošan prisutne se turističke usluge u posebnim oblicima turizma poput sportsko-rekreacijskog, **wellnessa**, adrenalinskog i sl."- Da li je izrađivač pod "wellness" ubrojio privatne iznajmljivače koji imaju jednu jacuzzi kadu ili malu saunu u sklopu kuće za odmor? Privatni jacuzzi u zatvorenom dvorištu **nije destinacijski wellness**. On nije dostupan svim turistima, a pogotovo ne u predsezoni i posezoni kao javna ponuda. Wellness ponuda destinacije podrazumijeva specijalizirane hotele, lječilišta ili javne centre dostupne svima. Sukošan to nema. Destinacija ne smije graditi brend na nepostojećim sadržajima. To dovodi do negativnih recenzija koje dugoročno uništavaju ugled Sukošana.
19. Stavka 2.6.1. Cestovna infrastruktura u nacrtu Plana savršen je primjer ignoriranja sigurnosti pješaka i kupača na račun propusnosti prometa. Ulica 112. brigade i Dječji raj uz područje plaže Dječji raj su kritične točke Sukošana gdje se direktno sukobljavaju turistička vizija "mirne obiteljske destinacije" i kaotična stvarnost prometa. Strategija spominje "povećanje sigurnosti" i "unapređenje doživljaja" na plažama, a dopuštanje tranzitnog prometa vozilima koja ne pripadaju stanarima ili gostima u uskom obalnom pojasu ulice Dječji raj stvara nesigurnost. Automobili koji traže nepostojeće parkirno mjesto ili su samo u tranzitu, prolaze tik uz ljude u kupačim kostimima i djecu koja trče prema moru. Plan je manjkav jer ne predviđa prometnu regulaciju s ograničenim pristupom u periodu ljetne sezone.
20. Stavka 2.10.1. Trenutačne potrebe poslodavaca u turizmu - opisuje se stanje na razini države vezano za zapošljavanje, a o samom Sukošanu nema podataka i koje su potrebe na razini

mjesta. Podaci na razini države su beskorisni za Sukošan. Hrvatska ima problem s nedostatkom kuhara u hotelima s 5 zvjezdica, ali Sukošan možda ima specifičan problem s nedostatkom radnika na održavanju plaža, nedostatkom lokalnih konobara ili sezonskih radnika na plažama ili u specifičnim OPG-ovima. Plan upravljanja destinacijom (PUD) mora sadržavati podatke prikupljene od sukoških poduzetnika, obrtnika i ugostitelja. Bez lokalne ankete o potrebama, ovaj odjeljak je samo nepotreban tekst koji popunjava stranice. Plan uopće ne detektira treba li Sukošanu edukacija lokalnog stanovništva za specifične poslove koji bi ih zadržali u mjestu cijele godine , jer npr. Sukošan ima jednu od većih marina na Jadranu, a potrebe poslodavaca u nautičkom turizmu (skiperi, hostese, serviseri) drastično se razlikuju od potreba u masovnom hotelijerstvu na razini države. Ako nema podataka o potrebama, nema ni plana gdje će ti ljudi spavati. To dovodi do toga da se radnici smještaju u neadekvatne objekte ili "na crno", što opet stvara pritisak na infrastrukturu (otpad, voda) što se ranije spomenulo.

21. Dio Plana (Programi za privlačenje mladih u turizam) u kontekstu **ljudskih potencijala** zvuči izuzetno dobro na papiru, ali u realnosti Sukošana, on pati od istog problema kao i ostatak dokumenta: nedostatak konkretne motivacije i povezanosti sa stvarnim sektorom. Stavka koja se odnosi na programe za privlačenje mladih u turizam je previše teoretska i oslanja se na volonterski rad. Kako bi se mladi zaista motivirali i osjetili korist od turizma u svom mjestu, potrebno je motivirati ih na suradnju kroz Uvođenje godišnjeg fonda za nagrađivanje najboljih učeničkih projekata na temu 'Održivi Sukošan' s konkretnim financijskim iznosima, pasivne radionice za mlade zamijeniti sa plaćenim ljetnim praksama u sustavu Turističke zajednice, te konkretno financiranje pobjedničkih radova iz natječaja 'Moje mjesto kroz objektiv' (otkup autorskih prava sa objavom na stranicama TZ) umjesto samo izlaganja na zidovima škole.

	<p>Nadalje, u naslovu stoji „Programi za privlačenje mladih u turizam”, a čitav tekst se isključivo bavi učenicima osnovnih ili nižih razreda srednjih škola. Pojam "mladi" u turizmu i na tržištu rada obično podrazumijeva punoljetne osobe, srednjoškolce pred izborom karijere, studente ili mlade profesionalce (do 29 ili 30 godina). Učenici osnovnih škola nisu radna snaga niti ciljna skupina koja se privlači u turizam kao gospodarsku djelatnost, a škole imaju propisane nastavne planove i ograničen fond sati. Očekivati da će osnovne ili srednje škole redovito provoditi terenske nastave, radionice Turističke zajednice i izradu digitalnih vodiča bez financijske i organizacijske podrške – nerealno je i neizvedivo.</p> <p>22. Plan se fokusira samo na "rast" i "širenje priče", a ne spominje komunikacijsku strategiju upravljanja reputacijom i krizno komuniciranje. Plan mora sadržavati odgovor na negativne trendove na društvenim mrežama koji su dio svakog turističkog mjesta (a Sukošan to itekako ima u protekloj 2025 i sada u 2026 godini radi loše organizacije radova na aglomeraciji i to najviše u zonama pristupa plažama).</p> <p>23. Stavka Plana- Analiza konkurencije - je manjkava i nelogično koncipirana. Grad Zadar i Biograd na Moru pogrešno su tretirani isključivo kao direktna konkurencija, umjesto da se prepozna njihova komplementarnost i potencijal za suradnju (posebno u kontekstu cjelogodišnjeg turizma i blizine Zadra). Sam tekst Plana priznaje da se sve ostale navedene konkurentne destinacije (Nin, Pakoštane, otoci) već bave aktivnim turizmom ili kulturno-zdravstvenim turizmom, dok Sukošan u ovom dokumentu nema nijedan konkretan projekt ili mjeru izvan sezone koja bi mu doista osigurala konkurentnu prednost.</p>
<p>Ime i prezime osobe (ili osoba) koja je sastavljala primjedbe i prijedloge ili osobe koja predstavlja zainteresiranu javnost, e-mail ili drugi podaci za kontakt</p>	<p>Nikolina Kušić</p>
<p>Datum dostavljanja</p>	

Važna napomena:

**Popunjeni obrazac dostaviti na adresu elektroničke pošte pisarnica@opcina-sukosan.hr
zaključno s 20. svibnja 2026. godine**

**Po završetku savjetovanja, sve pristigle primjedbe/prijedlozi biti će javno dostupni na
internetskoj stranici Općine Sukošan.**

Anonimni, uvredljivi i irelevantni komentari neće se objaviti.

OBRAZLOŽENJE

Plan upravljanja turističkom destinacijom, sukladno Zakonu o turizmu (NN 156/23) izrađuju Turističke zajednice (u daljnjem tekstu TZ) s ciljem određivanja smjera razvoja turizma, zaštite prirodnih i kulturnih resursa te poboljšanja turističkog iskustva i dobrobiti za lokalnu zajednicu. Izrada Plana upravljanja turističkom destinacijom na području destinacije Sukošan ima ključnu ulogu u identifikaciji važnih izazova i prilika vezanih za razvoj turizma u destinaciji. Svrha ovog plana je pružiti smjernice za održiv i uravnotežen razvoj turizma, omogućiti učinkovitije marketinško planiranje te olakšati provedbu mjera koje će pridonijeti uspješnom upravljanju turističkim resursima. Također, plan služi kao osnova za donošenje strateških odluka od strane svih dionika u turizmu, uključujući lokalne vlasti, turističke zajednice, poduzetnike te lokalno stanovništvo.

Dakle, osnovni cilj jest usmjeriti turističku ponudu Općine Sukošan prema održivom razvoju, s posebnim naglaskom na očuvanje prirodnih, kulturnih i ekonomskih resursa. Kroz prepoznavanje prednosti, nedostataka te tržišnih prilika, plan omogućuje Općini Sukošan da poveća svoju konkurentnost na turističkom tržištu. Dobro strukturiran plan trebao bi osigurati razvoj i upravljanje turizmom u smjeru privlačenja turista i povećanju investicija u turistički sektor, uz istovremeno osiguravanje pozitivnog utjecaja na lokalnu zajednicu kroz unapređenje infrastrukture i kvalitete usluga.

Isto tako, naglašava se i potreba za kontinuiranim praćenjem i evaluacijom aktivnosti vezanih uz unapređenje turizma i rast turističkih pokazatelja koje bi trebalo osigurati pravovremenu prilagodbu strategija u skladu s postavljenim ciljevima te pomoći u efikasnom upravljanju ključnim resursima.

U proces izrade i provedbe Plana upravljanja destinacijom aktivno se uključuju i svi relevantni dionici iz javnog i privatnog sektora. Suradnja među dionicima, koja uključuje razmjenu mišljenja, iskustava i vizija, ključna je za uspješno planiranje aktivnosti i mjera koje će poboljšati upravljanje destinacijom, čineći je atraktivnijom i prilagođenom potrebama turista, lokalnog stanovništva i privatnog sektora.

Javnim objavljivanjem Plana upravljanja destinacijom osigurat će se transparentnost procesa, a rezultat budućih edukativnih i promotivnih aktivnosti ključnih dijelova Plana trebao bi doprinijeti podizanju svijesti svih dionika o važnosti održivog razvoja turizma, i to ne samo onih izravno povezanih s turizmom i ugostiteljstvom, već i lokalnog stanovništva ali i turista samih.